

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 489/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného FALATH & PARTNERS s. r. o., Pribinova 28, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č. k. 7C/25/2020-269 z 31. mája 2024 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/84/2024-316 z 31. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7C/25/2020-269 z 31. mája 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15Co/84/2024-316 z 31. októbra 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, okresnému súdu uložiť povinnosť konať a rozhodnúť o jeho žalobe na obnovu konania a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Spolu s ústavnou sťažnosťou sťažovateľ podal návrh na vydanie dočasného opatrenia podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým sa domáha, aby ústavný súd zakázal súdnej exekútorke JUDr. Jane Plškovej pokračovať vo vykonávaní exekúcie vedenej proti sťažovateľovi pod sp. zn. 414EX 26/20 a súčasne Okresnému súdu Banská Bystrica zakázal

vydať nové poverenie na vykonanie exekúcie na základe rozsudku okresného súdu sp. zn. 32C/306/2018 z 28. novembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 32C/306/2018, ktorého predmetom bolo zaplatenie advokátskej odmeny za právne služby v sume 9 280 eur s príslušenstvom, ktoré mal Mgr. Paškala (ďalej len „žalobca“) poskytovať sťažovateľovi na základe dohody o poskytovaní právnych služieb z 18. septembra 2017. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (sťažovateľa) č. k. 32C/306/2018-367 z 28. novembra 2019 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“), keďže sťažovateľ bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie nariadené na 28. november 2018 o 09.30 h, pričom sa bez ospravedlnenia nedostavil. Okresný súd následne rozhodoval o návrhu sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý uznesením č. k. 32C/306/2018-492 z 26. augusta 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8Co/144/2020-522 z 30. apríla 2021 zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Cdo/227/2021 z 13. júla 2022 dovolanie sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu odvolacieho súdu odmietol.

3. Napadnutým uznesením okresný súd žalobu sťažovateľa na obnovu konania odmietol, zamietol návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti rozsudku pre zmeškanie a rozhodol o nároku na náhradu trov konania. V odôvodnení zdôraznil, že z hľadiska prípustnosti žaloby na obnovu konania tvoria rozsudky pre zmeškanie a rozsudky na základe uznania alebo vzdania sa nároku osobitnú skupinu rozsudkov. Proti ním je žaloba na obnovu konania síce prípustná, avšak len v obmedzenej miere, aj to len v prípade, ak sa dôvod obnovy vzťahuje na predpoklady, za ktorých mohli byť takéto rozsudky vydané. Žalobu sťažovateľa na obnovu konania okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže mal preukázané splnenie všetkých zákonných predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Žalovaný (pôvodne žalobca) na pojednávaní navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie, sťažovateľ sa na pojednávanie nedostavil, pričom jeho právny zástupca vzal termín pojednávania na vedomie pri jeho nariadení na pojednávaní 23. septembra 2019. Sťažovateľ svoju neprítomnosť neospravedlnil a ani nepožiadala o odročenie pojednávania. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti okresný súd nepovažoval za nové dôkazy, keďže tieto mohli a aj boli použité v pôvodnom konaní. Súd dodal, že o týchto dôvodoch sa sťažovateľ dozvedel a mohol ich uplatniť už v pôvodnom konaní, preto bola žaloba na obnovu konania podaná po uplynutí subjektívnej lehoty troch mesiacov na jej podanie v zmysle § 403 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o duševnej poruche, jeho zhoršenom psychickom stave a nedostatku právneho zastúpenia okresný súd uviedol, že tieto mohli predstavovať dôvody na odpustenie zmeškania lehoty a návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ale keďže sťažovateľ ich neuplatnil v pôvodnom konaní v zákonnej lehote po odpadnutí týchto prekážok (splnomocnením súčasného právneho zástupcu 20. februára 2020), nemožno toto pochybenie napraviť žalobou na obnovu konania. Súčasne zamietol návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti rozsudku pre zmeškanie ako nedôvodný, keďže nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 412 ods. 1 CSP.

4. O odvolaní sťažovateľa krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým prvoinštančné rozhodnutie potvrdil ako vecne správne a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s názorom okresného súdu, že žaloba na obnovu konania nesmeruje proti rozsudku, proti ktorému je prípustná.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu namieta, že v odvolaní uviedol podstatné doplnenie argumentácie obsiahnutej v žalobe na obnovu konania, ktoré podporil novými dôkazmi, ktoré bez svojej viny nemohol pripojiť k žalobe na obnovu konania. Krajský súd sa však s nimi v odôvodnení napadnutého uznesenia žiadnym spôsobom nevysporiadal. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas so záverom konajúcich súdov, že žaloba na obnovu konania je proti kontumačnému rozsudku prípustná len v obmedzenom rozsahu, a to iba vtedy, ak sa dôvod obnovy vzťahuje na predpoklady, za ktorých mohol byť takýto rozsudok vydaný. Pritom v podanom odvolaní, ako aj v konaní pred okresným súdom namietal, že predmetný spor je vecou hodnou osobitného zreteľa a na dosiahnutie spravodlivosti je nutné obnoviť konanie aj v prípade, ak pôvodné konanie skončilo kontumačným rozsudkom. Predmetná argumentácia však ostala bez povšimnutia. Pripomenul, že rozsudkom pre zmeškanie došlo ku kontumačnej prehre sporu na jeho strane ako spotrebiteľa, pričom jeho intelektuálne schopnosti sú v pásme mentálnej retardácie.

6. Ďalej tvrdí, že argumentácia a návrhy na vykonanie dôkazov obsiahnuté v odvolaní, ako aj v žalobe na obnovu konania preukazujú, že dôvod obnovy konania sa vzťahuje na predpoklady, za ktorých mohol byť kontumačný rozsudok vydaný. Uvádza, že predvolanie na pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, bolo oznámené jeho vtedajšiemu právnenému zástupcovi na predchádzajúcom pojednávaní, na ktorom tento zbral termín pojednávania na vedomie. Následne mu jeho právny zástupca prostredníctvom SMS oznámil, že jeho účasť na pojednávaní nie je vhodná a nakoniec sa naň sám nedostavil. Takéto predvolanie na pojednávanie preto nemožno podľa sťažovateľa považovať za vykonané riadne a včas a už vôbec ho nemožno považovať za predvolanie s poučením o možnosti vydania kontumačného rozsudku. Sťažovateľ je človek, ktorý si bez pomoci profesionálov nedokáže riadne plniť procesné povinnosti, a to ani také jednoduché povinnosti, ako je povinnosť dostaviť sa na pojednávanie pod sankciou vydania kontumačného rozsudku. Predmetné argumenty tak preukazujú, že dôvod obnovy sa vzťahuje na predpoklady, za ktorých mohol byť rozsudok pre zmeškanie vydaný. Okresný súd pritom bezdôvodne konštatoval splnenie všetkých podmienok na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie, avšak opomenul, že sťažovateľ nebol poučený o následku nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Tvrdí, že napadnutými rozhodnutiami došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

7. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

8. Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ podal proti uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Z uvedeného vyplýva, že existoval iný súd rozhodujúci o ochrane práv sťažovateľa (krajský súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv napadnutým uznesením okresného súdu.

9. Ústavný súd preto konštatuje absenciu svojej právomoci na preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

10. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ v podstatnom spochybňuje právny názor konajúcich súdov o prípustnosti obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 32C/306/2018, ktoré bolo zavŕšené rozsudkom pre zmeškanie z 28. novembra 2019.

11. Obnova konania predstavuje mimoriadny opravný prostriedok a narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Preto touto žalobou možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok procesnú preklúziu práva podať žalobu na obnovu konania.

12. Krajský súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel v napadnutom uznesení k záveru, že žaloba na obnovu konania smeruje v danom prípade proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustná. Zdôraznil pritom, že obnovu konania možno povoliť iba v skutočne výnimočných prípadoch. Poukázal na skutočnosť, že pôvodné konanie, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáha, sa skončilo vydaním kontumačného rozsudku ako osobitného druhu súdneho rozhodnutia predstavujúceho sankciu za určité zákonom (procesným kódexom) vymedzené formy procesnej pasivity strán v sporovom konaní. Krajský súd sa súčasne zaoberal námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa splnenia zákonných predpokladov, za ktorých bol rozsudok pre zmeškanie vydaný, pričom ich posúdenie považoval okresným súdom za správne a dostatočné (bod 10 napadnutého uznesenia krajského súdu).

13. Ústavný súd však za podstatnú považuje v posudzovanej veci skutočnosť, že zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorého sa sťažovateľom podaná žaloba na obnovu konania týkala, bolo možné dosiahnuť aj inými spôsobmi, ktoré sťažovateľ napokon v pôvodnom konaní aj využil. V zmysle § 277 CSP sťažovateľ navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškanie, avšak ako okresný súd uviedol, predmetný návrh nebol podaný v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote a ako taký bol preto zamietnutý (bod 29 napadnutého uznesenia okresného súdu). Uvedenú lehotu pritom súdy počítali v prospech sťažovateľa od odpadnutia prekážky, teda od udelenia plnomocenstva novému právnenému zástupcovi (20. februára 2020), ktorý však návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal až po zákonnej lehote, t. j. 18. marca 2020, tvrdiac svoju pracovnú vyťaženosť a pobyt na dovolenke. Konštatovanie súdu, že sťažovateľ sa preto sám, resp. v dôsledku konania jeho právneho zástupcu pripravil o možnosť v pôvodnom konaní použiť všetky existujúce prostriedky jeho procesnej obrany, nemožno považovať za ústavne neakceptovateľné. Z dôvodov uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/227/2021 z 13. júla 2022, ktorým bolo rozhodnuté o dovolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 8Co/144/2020-522 z 30. apríla 2021 o potvrdení

uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, súčasne vyplýva, že sťažovateľ podal spolu s návrhom na zrušenie kontumačného rozsudku aj odvolanie proti nemu. Je teda zrejmé, že k náprave sťažovateľom tvrdených pochybení spôsobených v pôvodnom konaní slúžili iné prostriedky než žaloba na obnovu konania ako mimoriadny opravný prostriedok zasahujúci do právnej istoty sporových strán.

14. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti tvrdil, že jeho podstatná argumentácia predostretá v odvolaní, ktorá sa týkala potreby obnoviť konanie na účel dosiahnutia spravodlivosti, ostala zo strany krajského súdu bez povšimnutia. Ide teda o výhradu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý sa podľa sťažovateľa adekvátne nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami.

15. K tomu je potrebné uviesť, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

16. Prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 421 ods. 1 CSP je síce vylúčená § 421 ods. 2 CSP, avšak sťažovateľ, tvrdiac absenciu náležitého odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia, mohol dovolanie podať podľa § 420 písm. f) CSP, ktoré upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 350/2023, I. ÚS 334/2021).

17. Dopytom na okresný súd však ústavný súd zistil, že sťažovateľ dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodal. Sťažovateľ teda nevyužil právny prostriedok, ktorý mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, čím nerešpektoval subsidiárne postavenie ústavného súdu. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v tomto prípade mal. Ústavná sťažnosť je preto v tejto časti neprípustná.

18. Komplexným posúdením danej veci ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

19. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], ako aj pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa špecifikovaných v petite jeho ústavnej sťažnosti vrátane podaného návrhu na vydanie dočasného opatrenia (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu